

27.02.2014

Eesti seisukohad EL 2030 kliima- ja energiaraamistiku osas aastani 2030

Homme, 28. veebruaril arutab Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjon Eesti seisukohti ELi kliima- ja energiapoliitika raamistiku osas aastani 2030. Nendest seisukohtadest lähtuvad keskkonnaminister ja majandus- ja kommunikatsiooniminister 3.–4. märtsil toimuval ELi keskkonnanõukogu ja energianõukogu koosolekutel, kus liikmesriikide ministrite arutelu päevakorras on muuhulgas Euroopa Komisjoni teatis “Kliima- ja energiapoliitika raamistik ajavahemikuks 2020–2030”.

Ehkki Euroopa Komisjoni 2030. a kliima- ja energiaraamistik annab kindla signaali, et EL kavatseb kliima muutuste vastu edasi võidelda, on Eesti keskkonna- ja taastuvenergiaorganisatsioonid pettunud Komisjoni poolt tehtud madala ambitsiooniga ettepanekutes, mis sisaldab KHG heidete vähendamist 40% alla 1990. aasta taseme, üle-euroopalist siduvat eesmärki, mille kohaselt taastuvenergia osakaal 2030. aastaks ulatub vähemalt 27%ni ning puuduvat energiatõhususe eesmärki. Me loodame, et Te panustate kõrgemate kliimaambitsioonide seadmisel, et Euroopa tervikuna ei seisaks tulevikus silmitsi ebapiisava tegevusega kliimamuutuste mõju vähendamise ja kohanemise osas.

Komisjoni poolt välja pakutud 40% KHG heidete vähendamine 2030. aastaks ei taga Euroopa Liidu pikaajalist eesmärki hoida temperatuurimuutused alla 2 °C. Kuna ülemaailmne KHG heidete emissioon jätkuvalt tõuseb ja sellele ei suudeta veel niipea piiri panna, siis KHG heidete 80% vähendamine 2050. aastaks ei ole piisav. Kui me soovime ülemaailmset kliimamuutust hoida alla 2 °C ja seada Euroopa eesmärkide näitel eeskujud ülejäänud maailmale, siis on teadlaste hinnangul vajalik 2050. aastaks 95% KHG heidete vähendamine, vältimaks tõsiseid ja ohjamatuid muutusi kliimas. Selleks peab Euroopa Liit seadma 2030. aastaks märkimisväärselt kõrgema eesmärgi KHG heidete vähendamise osas kui 40%.

Komisjoni poolt välja käidud üle-euroopaliselt siduv taastuvenergia eesmärk on madala ambitsiooniga ja ei paku piisavat kindlust sellesse valdkonda tehtavate investeeringute osas. Komisjoni ettepanek sisaldab ebapiisavat “vähemalt 27%” eesmärki, mis on tegelikult ainult 3% tänasest kõrgem. Samuti loobutakse käesoleva ettepanekuga pärast 2020. aastat liikmesriikidele siduvatest eesmärkidest, mis on tagasiminekuks täna kokku lepitud ja juba ennast tõestanud raamistiku osas, mis pakub turvalist investeerimiskeskonda nii taastuvenergiatööstusele kui sellesse investeerijate jaoks. Tänaased tingimused on loonud soodsa olukorra ühisteks avaliku ja erasektori investeeringuteks taastuvenergia tootmisel, mis omakorda vähendavad tulevikus tehnoloogilisi kulutusi.

Euroopa Komisjoni ettepanekus puudub täielikult energiatõhususe eesmärk. Komisjoni sõnul tuleks hinnata edasist energiatõhususe eesmärkide seadmist juunis toimuva energiatõhususe direktiivi ülevaatamise raames, kuid antud ettepanek ei anna kindlust, et pärast energiatõhususe direktiivi ülevaatamist järgneb konkreetse energiatõhususe sihttaseme % seadmine. Energiatõhususe direktiivi ülevaatamine annab küll infot selle kohta, kuidas läheb selle rakendamisega liikmesriikides, kuid poliitiline otsus energiatõhususe eesmärgi osas peab tulema varem.

Valitsusväliste organisatsioonide esindajatena oleme me seisukohal, et Euroopa tasandil on vaja seada kolm omavahel tihedalt seotud, vastastikku toetavat ja ambitsioonikat ning liikmesriikide tasandil siduvat eesmärki, mis sisaldaksid vähemalt 55% KHGde heidete vähendamist, 40% energiatõhususe sihttasest ja 45% taastuvenergiate osakaalu 2030. aastaks.

Kutsume Teid toetama kolme ambitsioonikat ja siduvat KHG heidete vähendamise, taastuenergia suurendamise ja energiatõhususe eesmärki. Samuti soovime me Teil tungivalt alustada debatti innovaatiliste rahastusmehhanismide välja töötamiseks, mis aitaksid väiksema sissetulekuga liikmesriikidel tulla toime 2030. aastaks seatavate eesmärkide saavutamiseks kuluefektiivsel viisil.

Euroopa Liidu seisukohad on oluliseks teetähiseks käesoleva aasta septembris toimuvale Ban Ki-Mooni riigijuhtide kohtumisele, mis keskendub kliimamuutustele. Tugeva 2020. aasta järgse Euroopa Liidu kliima- ja energiaraamistiku kaudu on võimalik anda eeskujulist ülevaade maailmsete seisukohtade kujundamisele.

Lugupidamisega

Kai Klein

Eesti Keskkonnaühenduse Koja koordinaator